

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 81 ได้กำหนดให้มีกรออกกฎหมายการศึกษาของชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และกฎหมายการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมบางมาตรา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กล่าวคือ ในมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาตาม มาตรา 40 (“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ.2542,” 2542 : 24-25) และให้ปลัดกระทรวงและเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 44 (“พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ. พ.ศ.2546,” 2546 : 44-45) เป็นผลให้ในปัจจุบันนี้สถานศึกษามีอำนาจและอิสระในการตัดสินใจมากขึ้น

จากนโยบายการศึกษาของรัฐบาลปี พ.ศ.2550-2551 ที่ว่า “เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคีที่สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนไทยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถานศึกษา ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชนเพื่อให้การศึกษารสร้างคนและสร้างความรู้ คู่สังคม คุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพ” และหนึ่งในนโยบายนั้น คือ การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายสำคัญที่จะขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550ก : 1)

จากหลักการและแนวนโยบายของรัฐดังกล่าวนำไปสู่การออกกฎกระทรวงของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550ข : 29-36) และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 158-171)

สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อให้การศึกษามุ่งสู่เป้าหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข และเพื่อให้การศึกษาสรางคน และสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 1)

การบริหาร เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งโดยพื้นฐานแล้วมันเกี่ยวข้องกับการทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดโดยองค์การหรือสถาบัน ไม่มีองค์การไหนสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายได้ นอกเสียจากว่า สมาชิกทั้งหมดของกลุ่มบูรณาการเข้าด้วยกันแล้วทำเป้าหมายให้เป็นจริงการบริหารถูกมองว่าเป็นกลไกที่บริหาร องค์การเป็นที่ทราบกันในทางเทคนิคว่า การบริหารเป็นส่วนหลักที่เกี่ยวข้องกับการทำให้สิ่งต่าง ๆ บรรลุความสำเร็จ (ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2548 : 1)

ซึ่งทุกสถาบันมีจุดหมายและจุดมุ่งหมายบางอย่าง โรงเรียนเป็นหน่วยทางสังคม (Social unit) และการบริหารเป็นกลไกที่บริหารหน่วย กลไกการบริหารที่มีประสิทธิภาพนำผลงานที่เป็นระบบและประโยชน์มาสู่โรงเรียน การบริหารเป็นระบบอย่างหนึ่ง การศึกษาก็เป็นระบบอย่างหนึ่งเช่นเดียวกัน (ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2548 : 43)

การบริหารงานวิชาการ เป็นพันธกิจการบริหารอีกงานหนึ่งที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 39 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 24) ให้เป็นพันธกิจการบริหารของคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นอีกงานหนึ่งที่มีผู้บริหาร ควรได้ศึกษาทำความเข้าใจและทำหน้าที่ในพันธกิจนี้อย่างมุ่งมั่นและทุ่มเทต่อไป เพราะงานวิชาการ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ นั้น ถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษา หรือที่ ฮอยและมิตเกล (Hoy and Miskel. 2005 : 40) เรียกว่า “เทคนิคหลักขององค์การ (Technical core)” ขององค์การ

ทางการศึกษาและเป็นเหตุผลหลักที่มีการจัดตั้งหน่วยงานทางการศึกษาขึ้นมาในสังคม คือ เพื่อจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของสมาชิกของสังคม (สมาน อัสวภูมิ. 2549 : 239)

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่ว่า “การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ซึ่งจะประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นการวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นการจัดและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล” (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543 : 7)

แต่การที่จะบริหารงานวิชาการ โรงเรียนให้บรรลุตามเจตนารมณ์ดังกล่าวได้ ปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญสูงสุดในสถานศึกษา ในการกำหนดนโยบาย แนวทางการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะทางการบริหาร และการจูงใจในการปฏิบัติงาน เพราะการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสภาวะที่กระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงของสังคมมีอยู่อย่างไม่ขาดสายจะมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำที่พร้อมเปลี่ยนแปลงจากสิ่งเก่าเพื่อแสวงหาสิ่งใหม่ พร้อมรับฟังและพร้อมที่จะร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่สังคมคาดหวัง

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการวิจัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 2 เขตพื้นที่การศึกษา คือ เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มี 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางบาล อำเภอบางปะอิน อำเภอบางปะหัน อำเภอบ้านแพรก อำเภอบางซ้าย อำเภอผักไห่ อำเภอวังน้อย อำเภออุทัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2550 ข : 1) และเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มี 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางบาล อำเภอบางปะอิน อำเภอผักไห่ อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอเสนา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2550 : 95)

จากข้อมูลพื้นฐานปี พ.ศ. 2550 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีสถานศึกษาในสังกัด 237 แห่ง เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล 216 แห่ง และเป็นสถานศึกษาของเอกชน 21 แห่ง ครูในสถานศึกษาของรัฐบาล 2,722 คน ครูในสถานศึกษาของเอกชน 921 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2550 ก : 1-3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัด 208 แห่ง เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล 190 แห่ง และ

เป็นสถานศึกษาของเอกชน 18 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2550 : 95) ครูในสถานศึกษาของรัฐบาล 2,115 คน ครูในสถานศึกษาของเอกชน 413 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2550 : 14) สถานศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 406 โรงเรียน (สถานศึกษาของรัฐบาลเขต 1 และเขต 2)

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ผลปรากฏดังนี้

ตาราง 1 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549

สาระการเรียนรู้	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 /ระดับชั้น			เขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 /ระดับชั้น		
	ป.3	ป.6	ม.3	ป.3	ป.6	ม.3
ภาษาไทย	59.29	42.69	44.51	-	42.74	43.94
คณิตศาสตร์	48.32	37.85	31.89	-	38.87	31.15
วิทยาศาสตร์	45.87	42.33	38.65	-	43.17	39.34
สังคมศึกษา	-	-	42.10	-	-	41.69
ภาษาอังกฤษ	-	32.67	32.67	-	34.51	30.85

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2550 ก : 13 ;
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2550 : 1

จากตาราง 1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ จากสำนักทดสอบทางการศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ของสำนักทดสอบทางการศึกษา (เกณฑ์การตัดสินระดับชั้นต่ำร้อยละ 50 ถือว่า ผ่าน) ทุกสาระ

การเรียนรู้ที่ได้รับการประเมิน ซึ่งเป็นปัญหาทางการจัดการศึกษาด้านงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น อำนาง เกทพ้อคำ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งได้กำหนดคุณภาพงานวิชาการจากเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ.2536 โดยได้เสนอว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษายิ่งอยู่เหนือระดับโรงเรียนขึ้นไป ควรจะให้ความรู้แก่ผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน ในด้านการกำกับ ติดตาม การนิเทศให้มากยิ่งขึ้น บรรลือ ดอกเตย (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร สวัสดิ์ พานกลาง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร 2) ความรู้ความสามารถและคุณภาพการสอนของครู และ 3) บรรยากาศในโรงเรียน กาญจนา ไชยรัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้แก่ วุฒิการศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร พฤติกรรมของผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและการได้รับการสนับสนุนของครู

จากการศึกษาแนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ จะมีส่วนสัมพันธ์ และมีส่วนช่วยส่งเสริมประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงเป็นข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อย่างไร และในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดทักษะทางการบริหารและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้ศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวความคิดของ กิลฟอร์ด (Guilford. 1959 : 437-439) แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961 : 207-256) แครนดอนล์ (Crandall. 1963 : 240) ลินด์เกรน (Lindgren. 1967 : 31-34) เฮอร์แมน (Herman. 1970 : 354-355) และไวเนอร์ (Weiner. 1972 : 203-215) ประกอบด้วย 1) ความทะเยอทะยาน 2) ความกระตือรือร้น 3) การรู้จักวางแผน 4) ความกล้าเสี่ยง 5) ความรับผิดชอบต่อตนเอง 6) ความมีเอกลักษณ์ และทักษะของผู้บริหาร ได้ศึกษาตามแนวคิดของ เดรก และ โรว์ (Drake and Roe. 1986 : 29-30) ประกอบด้วยทักษะด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive skills) ทักษะด้านเทคนิค (Technical skills) ทักษะด้านการศึกษาและ

การสอน (Educational and instructional skills) ทักษะด้านมนุษย์ (Human skills) ทักษะด้านโนภาพ (Conceptual skills) และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาตามกรอบแนวความคิดของ มอทท์ (Mott. 1972 : 27) โดยกำหนดองค์ประกอบเป็น 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และเพื่อผลของการวิจัยครั้งนี้จะได้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีคุณภาพสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจุดหมายที่ระดับมาตรฐานการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล ทำให้ทราบข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคำเนินงานตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดศึกษา การให้ความช่วยเหลือแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 216 คน และเขต 2 จำนวน 190 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 406 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เกรงจีและ มอร์แกน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 303) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 198 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละอำเภอทั้ง 16 อำเภอ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัย ซึ่งประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านมีเอกลักษณ์ ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ทักษะด้านมนุษย และ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

4. กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาหลักการ แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภารกิจสำคัญ 5 งาน ได้แก่ 1) งานด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2) งานด้านการนิเทศการศึกษา 3) งานด้านการจัดการเรียนรู้ 4) งานด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษา 5) งานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จำนวน 8 คน คือ 1) อุทัย บุญประเสริฐ (2538 : 82) 2) รุจิรี ภู่อาระและจันทรานี สงวนนาม (2545 : 58-76) 3) ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546 : 9-10) 4) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 3-4) 5) รุ่ง แก้วแดง (2546 : 88-105)

6) กมล ภูประเสริฐ (2547 : 9) 7) กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 32) 8) กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 29-30) 9) เฟเบอร์ และเชียร์รอน (Faber & Shearron. 1970 : 212)

2. ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยยึดแนวคิด ทฤษฎีระบบ โดย ฮอย และ มิสเกล (Hoy & Miskel, 2001 : 297 - 307) และแฮนสัน (Hanson. 1996 : 35) ที่มีแนวคิดว่าการจัดการศึกษามีลักษณะสอดคล้องกับทฤษฎีระบบ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการและผลผลิต

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านมีเอกลักษณ์ ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive skills) ทักษะด้านเทคนิค (Technical skills) ทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (Educational and instructional skills) ทักษะด้านมนุษย (Human skills) และทักษะด้านมโนทัศน์ (Conceptual skills) ซึ่งได้ศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวความคิดของ กิลฟอร์ด (Guilford. 1959 : 437-439) แมคเคลแลนด (McClelland. 1961 : 207-256) แครนดอนล์ (Crandall. 1963 : 240) ลินด์เกรน (Lindgren. 1967 : 31-34) เฮอร์แมน (Herman. 1970 : 354-355) ไวเนอร์ (Weiner. 1972 : 203-215) ชูชีพ อ่อน โลกสูง (2522 : 47-48) พวงเพชร วัชรอยู่ (2537 : 56-57) เพราพรรณ เปลี่ยนภู (2542 : 325-326) และพรณี ชูทัยเจนจิต (2545 : 292-293) และทักษะของผู้บริหาร ศึกษาตามแนวคิดของ เดรก และ โรว (Drake and Roe. 1986 : 29-30) ตามลำดับ

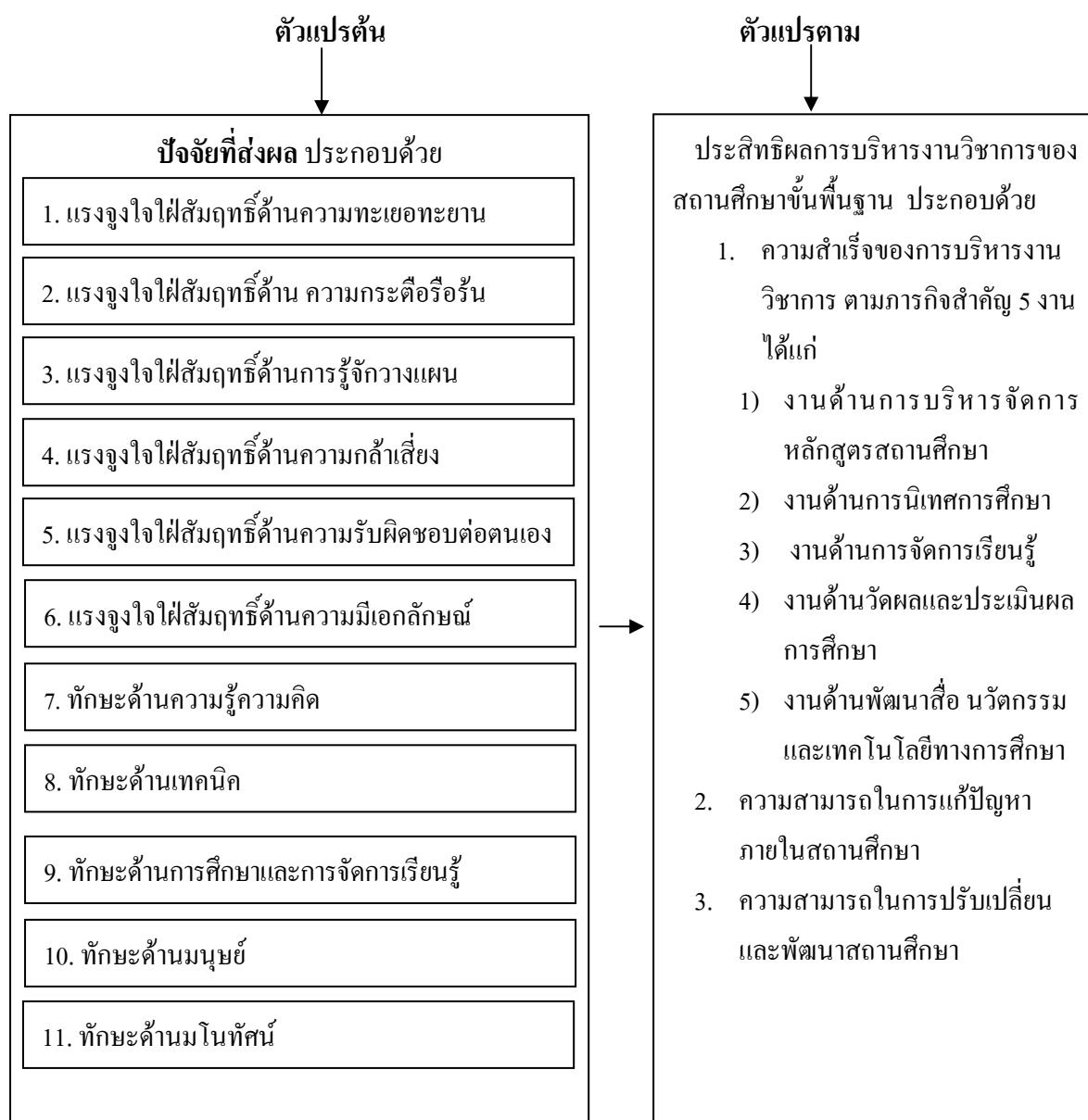
2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาตามกรอบแนวความคิดของ มอทท์ (Hoy & Miskel. 2001 : 207) ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2532 : 5) ขวลิต หมั่นนุช (2535 : 77-78) และสกุล กังวานไกล (2542 : 8) นิรัตน์ โสภาคะยัง (2549 : 13-15) โดยกำหนดองค์ประกอบเป็น 3 ประการ ได้แก่

2.2.1 ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาตามภารกิจสำคัญ 5 งาน ได้แก่ 1) งานด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 2) งานด้านการนิเทศการศึกษา 3) งานด้านการจัดการเรียนรู้ 4) งานด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษา 5) งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.2.2 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

2.2.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ดังแสดงในแผนภาพ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีผลต่อผลการดำเนินงานในการที่จะให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถทำงาน

วิชาการได้บรรลุจุดมุ่งหมายและสำเร็จลุล่วงด้วยดี ประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทักษะของผู้บริหาร ซึ่งมีอยู่ 11 ตัว ได้แก่

1.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน หมายถึง คະแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติการแสดงออกถึงลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จในการทำงาน โดยการตั้งความมุ่งมั่นความคาดหวังไว้สูง มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้ เพื่อให้ฐานะหรือความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้น ดีเด่นเหนือกว่าบุคคลอื่น สร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลอื่น ชอบการแข่งขันหรือฝึกรบตนเองให้มีทักษะในงานที่ปฏิบัติเป็นประจำพร้อมทั้งต้องการเอาชนะเมื่อมีการแข่งขัน ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น หมายถึง คະแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติการแสดงออกถึงลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความเต็มใจเอาใจใส่และตั้งใจในการทำงาน อาสางานที่ตนถนัด ทำงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง มีความมานะบากบั่นขยันขันแข็งในงานที่ต้องใช้ความคิด และในงานที่ตนรับผิดชอบ มีความอดทนสูงไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง มีความสุขในการทำงาน และสามารถทำงานได้สำเร็จในเวลาที่กำหนดทุกครั้ง ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรู้จักวางแผน หมายถึง คະแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติการแสดงออกถึงลักษณะนิสัยบุคคลที่มีแบบแผนในการทำงาน มีจุดประสงค์ที่เด่นชัดมองเห็นลู่ทางในการทำงานเป็นขั้นตอน เล็งเห็นการณโกลทำงานอย่างประณีตและเป็นระเบียบ มีความรอบคอบและรวบรวมรายละเอียดข้อมูลก่อนการตัดสินใจ ผูกพันกับอนาคตมากกว่าอดีตหรือปัจจุบัน และเลือกผู้ร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก มีการติดตามกำกับงานที่มอบหมายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง หมายถึง คະแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติการแสดงออกถึงลักษณะนิสัยบุคคลที่มีการตัดสินใจเด็ดเดี่ยวในการกระทำที่เป็นไปได้ และมีความยากพอเหมาะกับความสามารถของตน กล้าได้กล้าเสีย ทำทุกสิ่งด้วยความมั่นใจ มีการศึกษาข้อมูลให้แน่ชัดทุกครั้งก่อนตัดสินใจ มุ่งทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จมากกว่าที่จะทำเพื่อให้เกิดความล้มเหลว มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง คະแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติการแสดงออกถึงลักษณะนิสัยบุคคลที่มีการรักษาสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด มีความผูกพันและเอาใจใส่กับงานที่ได้รับมอบหมาย กล้ารับผิดชอบในผลงานของตน และปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ทำงานเสร็จตามความพึงพอใจของตนเอง แม้ถูกรบกวน

ในขณะที่ทำงานก็จะทำงานนั้นให้สำเร็จให้ได้ พร้อมทั้งมีความคิดอยู่เสมอว่าอนาคตตนเองขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.7 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์ หมายถึง คะแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติการแสดงออกถึงลักษณะนิสัยบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองสูง ไม่เลียนแบบผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดีด้วยความคิดของตนเอง สนใจเหตุการณ์หรือสิ่งใหม่ ๆ มีอิสระในการทำงานและการแสดงออก ใช้ความคิดใหม่ ๆ และเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่ซ้ำแบบใครในการแก้ปัญหา ซึ่งสอวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.8 ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive skills) หมายถึง คะแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติความรู้ความสามารถในการบริหารงานโดยใช้ความรู้ ความคิดและปัญญาที่เกิดจากการเรียนรู้และการศึกษา อาจเป็นการศึกษาจากตำรา เอกสาร วารสาร ผลงานวิจัย การเข้าร่วมประชุมสัมมนา การอภิปรายร่วมกับคนอื่น การเรียนรู้ประสบการณ์ของตัวเอง และการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นและนำความรู้ที่ได้เหล่านั้นมาพัฒนาความคิด ในการสร้างสรรค์งานเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้ทันเหตุการณ์ เป็นเครื่องมือและแนวทางการบริหารงาน เพื่อค้นหาแนวทางปฏิบัติงานที่ดีกว่าอยู่เสมอ รวมทั้งเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของตนเองและผู้ร่วมงานอีกด้วย ซึ่งสอวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.9 ทักษะด้านเทคนิค (Technical skills) หมายถึง คะแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติความสามารถในการทำงานของผู้บริหารที่เกี่ยวกับกิจกรรมเฉพาะอย่าง ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการ และเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมรวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจอย่างรอบคอบและการวางแผนงานในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนถูกต้องและเหมาะสมโดยอาศัยความรู้ การวิเคราะห์ และรู้จักการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างชำนาญ ซึ่งสอวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.10 ทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (Educational and instructional skills) หมายถึง คะแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและความชำนาญในการจัดการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ ต้องรู้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ขอบข่ายงานวิชาการครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การจัดบริการ การวัดผลประเมินผลและการติดตามผล รวมทั้งการใช้ จัดหาทรัพยากรแหล่งวิชาการในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร โรงเรียนจำเป็นต้องเป็นผู้มีภูมิรู้ เป็นนักวิชาการที่ดีจึงจะบริหารงานในโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งสอวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.11 ทักษะด้านมนุษย์ (Human skills) หมายถึง คะแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน โดยการทำงานเป็นทีม ศึกษาความต้องการของผู้ร่วมงาน รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาในสถานการณ์ ต่าง ๆ ติดตามและประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ หน่วยงานอื่นและชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและลดความกดดันในการทำงาน โดยอาศัยปัจจัยในด้านต่าง ๆ เข้าสนับสนุนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับนับถือและเป็นขวัญกำลังใจในการทำงานของผู้ได้บังคับบัญชา อันจะนำพาท้องค์กรสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.12 ทักษะด้านมโนทัศน์ (Conceptual skills) หมายถึง คะแนนจากการสอบวัดระดับการปฏิบัติความสามารถในการ รู้ศักยภาพของบุคลากร มองภาพรวมทั้งหมดขององค์กรได้อย่างชัดเจน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสิ่งแวดล้อม และเข้าใจความสัมพันธ์ส่วนต่าง ๆ ขององค์กร สามารถทำงานเป็นขั้นตอนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา และต้องอาศัยทักษะการวางแผน กำหนดนโยบายและเป้าหมายทางการศึกษาไว้ล่วงหน้า รู้จักวิเคราะห์ แยกแยะเหตุผลและสรุปประเด็น ได้ถูกต้องเหมาะสม จนทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ระดับความสำเร็จของการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอบวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.1 ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของปรัชญา หลักการและแนวคิดทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนารอบด้านจนเต็มศักยภาพ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการใช้ทรัพยากรได้อย่างประหยัด และคุ้มค่า โดยวัดจากแบบสอบถาม “ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ” เป็นแบบมาตรวัดประเมินค่าของลิเคอร์ท (Likert scale) ตามลำดับ การบริหารงานในที่นี้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการตามบทบาทและหน้าที่ของการจัดการเรียนรู้ เพื่อบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยภารกิจสำคัญ 5 งาน ได้แก่

2.1.1 งานด้านการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง แนวทางการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และเจตคติที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดกระบวนการและสาระการเรียนรู้ การ คัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดำเนินงาน การประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดเตรียมเครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษามาสนับสนุน การบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน การติดตามประเมินผลและการสรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตร

2.1.2 งานด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการชี้แนะ แนะนำ ความ ร่วมมือเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

2.1.3 งานด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษา จัดครูเข้าสอนตามความถนัด ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสอนและผู้เรียนได้จัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตร

2.1.4 งานด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ ตรวจสอบว่าผู้เรียนได้บรรลุผลในการเรียนและครูผู้สอนได้บรรลุผลในการสอนตามจุดหมาย ปลายทางของหลักสูตร

2.1.5 งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง สื่อกลางช่วยเหลือให้นักเรียนเกิดความสนใจ เกิดการเรียนรู้เร็ว เป็นสิ่งที่จำเป็นที่ผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องจัดหา จัดบริการ ส่งเสริมให้ครูผลิต ใช้ บำรุงรักษาสื่ออย่างคุ้มค่าและ แสวงหาแหล่งวิทยากรในท้องถิ่นมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการ ถ่ายทอดความรู้ของครูไปยังผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา (Solving problem) ภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การปกครอง นักเรียนและงานที่รับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของ สถานศึกษา

2.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Adaptability) และพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ การ จัดการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้า ทันสมัย กับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 หมวด 2 การจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา มาตรา 33 และมาตรา 34 และ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ.2546

4. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์ ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านความรู้ความคิด ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านเทคนิค ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านมโนทัศน์ ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

2. มีปัจจัยอย่างน้อย 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาได้นำผลจากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน การพัฒนานโยบายในการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2. ใช้เป็นข้อมูลให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการพัฒนาการกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการเพื่อให้มีประสิทธิภาพ

3. สถานศึกษาได้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในวางแผนและการจัดทำแผนปฏิบัติงานในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ต่อไป